Allah noksanlıktan münezzehtir

Ayşe Hanım: “Burada bazı tartışmalar oldu; Allah (cc) insanları ne için yarattı? İnsan olarak yaratılmanın insana faydası nedir? Eğer kendisi için yarattı ise bu bencillik olur diyen birisine karşı ne cevap verilebilir?”

Allah her dilediğini, dilediği gibi yaratmaya kadir ve muktedirdir. Allah’ın insan için verdikleri karşısında şükür gibi bir vazifemiz varken, şükür vazifemizi yapıp yapmadığımızı sorgulamayıp, Allah’ın bunları neden verdiğini soruşturmanın bir tek masum gerekçesi olabilir: Liyakat sahibi olmadığımız halde, Allah’ın bizi bu nimetlere lâyık görmesi karşısında duyduğumuz sonsuz hayranlık, taaccüp ve şaşkınlık! Padişahın özel iltifatına ve ikramlarına mazhar olan bir vatandaş, bu iltifat ve ikram karşısında yaşadığı şaşkınlığı, hayreti ve taaccübü, “Bana verilen bu değere lâyık mıyım?” sorusu ile ifade edebilir. “Neden verildi?” sorusunu ise ancak padişahın büyüklüğünü, izzetini, cömertliğini, iyiliksever ve hayırsever olduğunu tasdik ve ikrar mânâsında sorabilir.

Allah’ın insanı “yeryüzünün halifesi” unvanıyla yaratmış olması, diğer mahlûkata üstün kılması1, “emanet-i kübrâ’yı” vermesi2 ve başkasına vermediği sayısız nimetleri ve imtiyazları insana ikram etmesi karşısında ancak taaccüp ve mahcubiyet içinde, “Karşılığında şükür adına ne yapabiliyorum?” sorusunu kendimize sormamız gerekiyor. Bizim için ibadetlerin neden zorunlu bir gereklilik olduğunun ipucu da bu soruda gizlidir. Şükrümüzü ancak ibadet dili ile îfâ edebilmekteyiz.

Eğer neden yaratıldığımıza, bir cevap arıyor isek, Cenâb-ı Hakk’ın: “Ben cinleri ve insanları ancak bana ibadet etsinler diye yarattım”3 âyetinde bulabiliriz. Demek, yaratılış gayemiz: Allah’a ibadettir. Zaten bunca güzel ikramlara karşı ikram sahibi olan Cenâb-ı Hakk’a ancak ibadet diliyle şükür yapılabilirdi! Emredilen de budur!

“Yaratılmanın insana faydası nedir?” sorusunu soran şahıs sanırım var olmaktan ve yaşamaktan şikâyetçi. Fakat Allah onu kendisinden daha çok seviyor ki, hayat vermiş, yaratmış ve var kılmış. Yok da kılabilirdi. Yaratmayabilirdi de. Allah insanı faydalanmak için yaratmıyor. Dünyada yaşayan bütün insanlar geçmişiyle, geleceğiyle toplansalar ve Allah’a secde etseler ve bütün hayatlarında secde hâli üzere bulunsalar, Allah bundan zerre kadar bir şey kazanmaz! Yine, bütün insanlar

Allah'a isyan hâli üzerinde olsalar, Allah bundan zerre kadar bir şey kaybetmez! Allah zengindir, ihtiyaçtan müstağnîdir. İnsan ise fakirdir. Allah'ın verdiği ve vereceği her türlü ikrama, her zerreye insan muhtaçtır. Allah da bu ihtiyacı bilmiş ve insana her istediğini vermiştir.

Bencillik sıfatı insana mahsus bir eksiklik sıfatıdır, bir kalbî hastalıktır, bir ruhî arızadır, bir manevî illettir, terbiye edilmemişliktir, cimriliğin alt basamağıdır, başkasını beğenmezliktir. Allah böyle eksik sıfatlarla muttasıf değildir. Allah cömerttir, kullarına sevgide, şefkatte ve merhamette düşkündür, Rab'dir ve bütün mahlûkatın terbiyesini bizzat yapar.

Allah için—hâşâ—bencillik söz konusu olamaz. Zaten Allah birdir, tektir. Birden fazla ilâh yoktur ki, aralarında bencillik olup olmadığından söz edilebilsin.

İnsan, her şeyi kendi hizmetine ve istifadesine sunan Allah'ı tanımalıdır. Bir yükümlülüktür bu. Bunu hiç olmazsa yakınlık ve sevgi sıfatları zorunlu kılar.

Nitekim Üstad Bedîüzzaman'ın ifadesiyle, insan eğer nefsini kendisine yakın bulduğundan dolayı seviyorsa, Allah'a muhabbeti ve sevgisi daha fazla olmalıdır. Çünkü Allah kendisine nefsinden daha yakındır. Allah, insanda bulunan ve insanın farkında olamadığı bütün gizli hallere hâkimdir, insanın gizli açık her halini her an nazarı ve ilmi altında bulunduruyor.4

Nihayet "Her cemâl ve kemâl sahibi, kendi cemâl ve kemâlini görmek ve göstermek istemesi" 5 sırrınca Cenâb-ı Hak, isim ve sıfatlarının tecellileri olan eserleriyle ve fiilleriyle, Kendisini şuur sahiplerine tanıtmak ve sevdirmek ister. İnsana düşen de, Rabbini imanla tanımak, ibadetle sevmektir.6

Dipnotlar:

1- Tîn Sûresi: 4.
2- Ahzâb Sûresi: 72.
3- Zâriyât Sûresi: 56.
4- Mesnevî-i Nûriye, s. 205.
5- Sözler, On Birinci Söz, s. 111.
6- Şuâlar, s. 523.